

Mobilna zajednička dobra

Marijana Hameršak, Uršula Lipovec Čebren, Jelka Zorn

Mobilna zajednička dobra su alternativna, zajednička znanja i afektivni odnosi, različiti oblici podrške i skrbi koji ljudima u pokretu olakšavaju samoorganizaciju (v. **autonomija migracija**) na putu, kretanje, ali i snalaženje u mjestima privremenog boravka (v. **gejm**). Ona, prema autorima pojma Papadopolousu i Tsianosu (2013: 191-192), obuhvaćaju taksativno navedeno: znanje o mobilnosti (kako putovati, kojim putem, s kojom opremom, u koje doba dana i godine, s kim i kako komunicirati, na koga se izravno ili na daljinu može oslanjati na putu i dr.), komunikacijsku infrastrukturu (društvene mreže, pametni telefoni, znanje o grupama, stranicama, mrežnim kartama i dr.), neformalnu ekonomiju (kako naći besplatnog odvjetnika, liječnika ili zubara, kako primiti novac iz inozemstva, kako naći prijevoz, krijumčare i dr.), zajednice pravednosti (solidarne mreže, lokalne aktivističke grupe, političke organizacije i dr.) te, najvažnije, politike skrbi, odnosno prijateljstva, povjerenja, pomoć i dr. Mobilna zajednička dobra se stalno modificiraju, nestaju i nadopunjuju, a njihov se popis kontinuirano proširuje, ovisno o potrebama koja nastaju u hektičnom, ali suradničkim djelovanjem definiranom okružju migracija.

Suradničko djelovanje, dijeljenje informacija i međusobno pomaganje i podrška koji su u osnovi mobilnih zajedničkih dobara, ne ovise o dobroj volji uključenih ili o nekoj vrsti migrantima navodno prirodene solidarnosti, nego o značajkama samih migracija. Reece Jones (2016), primjerice, u uvodu svoje knjige *Violent Borders* opisuje pokušaj sedam mladih Marokanaca da skriveni u autobusu ipak pređu na španjolski teritorij unatoč rendgenskim kontrolama svakog autobusa. Sedmorica mladića skrila su se ispod haube i u podvozju autobusa nadajući se da će baš zato što ih je više eventualno jedan ipak ostati nevidljiv skenerima na granici, graničnim policajcima i psima te tako ući u Španjolsku. Sličan primjer je masovno preskakanje ograde u Melilli, španjolskoj enklavi u Africi. Kako to vidimo u filmu *The Land Between* (red. David Fedele, 2014), stotine se ljudi samoorganiziraju i udružuju u zajednički nalet na ogradu kako bi ih tek nekoliko ipak uspjelo preći, pobjeći marokanskoj policiji i na španjolskoj strani podnijeti zahtjev za azil.

Kao slojevit fenomen određen brojnim faktorima, ljudima, drugim bićima i stvarima, migracije se, naglašavaju Papadopolous i Tsianos, mogu inicirati i reproducirati „samo putem reciprociteta, a reciprocitet između migranata znači omogućavanje pristupa kretanju drugima. Omogućavanje pristupa je ekonomija darivanja migracija. To je svijet mobilnih zajedničkih dobara“ (2013: 190). To je, ukratko, „organizacijska ontologija ljudi u pokretu“ (Papadopolous i Tsianos 2013: 179) i „zajedničko dobro, utemeljeno na općem znanju rođenom iz društvenosti samih migranata i onih koji ih podupiru“ (Trimikliniotis et al. 2015: 54). Yacou, migrant iz Malija i protagonist

spomenutog filma *The Land Between*, pozdravlja „sve klandestince svijeta“. Mobilna zajednička dobra također izrastaju iz „mi“ koje, smatraju Papadopolous i Tsianos, ipak često uopće nije prepoznato ni imenovano kao takvo, no ono unatoč tome može ponovno kodirati ili čak urušiti logiku granične kontrole (2013: 190).

19. 12. 2022.

Literatura

Jones, Reece. 2016. *Violent Borders. Refugees and the Right to Move*. London i New York: Verso.

Papadopoulos, Dimitris i Vassilis S. Tsianos. 2013. „After Citizenship. Autonomy of Migration, Organisational Ontology and Mobile Commons“. *Citizenship Studies* 17/2: 178-196.

Trimikliniotis, Nicos; Dimitris Parsanoglou, Vassilis S. Tsianos. 2015. *Mobile Commons, Migrant Digitalities and the Right to the City*. Basingstoke: Palgrave.